

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

RJEŠENJE
po Zahtjevu za pokretanje postupka gospodarskog subjekta
„Centrotrans – Eurolines“ d.d. Sarajevo protiv Ministarstva obrazovanja i znanosti
Vlade Županije Sarajevo

Sarajevo,
travanj 2012. godine

Broj: 06-26-3-026-67-II/11
Sarajevo, 18.4.2012. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (2) i članka 48. stavak (1), a u svezi s člankom 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) i čl. 105. i 108. Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka gospodarskog subjekta „Centrotrans-Eurolines“ d.d. Sarajevo, Kurta Schorka 14, 71000 Sarajevo, protiv Ministarstva obrazovanja i znanosti Vlade Županije Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo, Općine Ilijaš, 126. Ilijaške brigade 6, 71380 Ilijaš, i Općine Vogošća, Jošanička 80, 71320 Vogošća, radi utvrđivanja zabranjenog sporazuma, Konkurencijsko vijeće, na 33. (tridesettrećoj) sjednici održanoj dana 18.4.2012. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da je Ministarstvo za obrazovanje, znanost i mlade Vlade Županije Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo, odredbama čl. 2., 3. i 4. Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Vogošća (broj: 11-14-474-4 od dana 12.1.2011. godine) i Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Ilijaš (broj: 11-14-474-9 od dana 12.1.2011. godine), kao i navedenim odredbama Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Ilidža (broj: 11-14-474-6 od dana 12.1.2011. godine), Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Novo Sarajevo (broj: 11-14-474-5 od dana 12.1.2011. godine), Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Stari Grad (broj: 11-14-474-3 od dana 12.1.2011. godine), Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Novi Grad (broj: 11-14-474-2 od dana 12.1.2011. godine), Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Trnovo (broj: 11-14-474-1 od dana 12.1.2011. godine) i Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Hadžići (broj: 11-14-474-8 od dana 12.1.2011. godine), sprječava, ograničava i narušava slobodnu konkurenciju na tržištu pružanja usluga subvencioniranog prijevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u Županiji Sarajevo, i iste predstavljaju zabranjeni sporazum, iz članka 4. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji.
2. Navedene odredbe Sporazuma o prijevozu učenika iz točke 1. izreke ovoga Rješenja su ništavni (*ex lege*), u smislu članka 4. stavak (2) Zakona o konkurenciji.
3. Nalaže se Ministarstvu za obrazovanje, znanost i mlade Vlade Županije Sarajevo, da odmah, a najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od primitka ovoga Rješenja, uskladi odredbe članaka postojećeg Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Vogošća i odredbe članaka postojećeg Sporazuma o prijevozu učenika s Općinom Ilijaš, kao i odredbe članaka predmetnih Sporazuma zaključenih s ostalim općinama u Županiji Sarajevo, sa Zakonom o konkurenciji, na način da svim gospodarskim subjektima /prijevoznicima registriranim za prijevoz putnika u Županiji Sarajevo osigura slobodnu konkurenciju na tržištu subvencioniranog prijevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, te u ostavljenom vremenskom roku dostavi Konkurencijskom vijeću dokaze o izvršenoj obvezi.
4. Izriče se novčana kazna Ministarstvu za obrazovanje, znanost i mlade Vlade Županije Sarajevo u visini od 26.000,00 (dvadesetšestisuća) KM, u smislu članka 48. stavak (1)

točka a) Zakona o konkurenciji zbog sklapanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužno platiti u roku od 8 (osam) dana od primitka ovoga Rješenja.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u navedenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

5. Odbija se Zahtjev za pokretanje postupka gospodarskog subjekta „Centrotrans-Eurolines“ protiv Ministarstva za obrazovanje, znanost i mlade Vlade Županije Sarajevo, u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) točke c) i d) Zakona o konkurenciji, kao neutemeljen.
6. Obvezuje se Ministarstvo za obrazovanje, znanost i mlade Vlade Županije Sarajevo da gospodarskom subjektu „Centrotrans-Eurolines“ isplati iznos od 1.000,00 (tisuću) KM na ime troškova postupka u roku od 8 (osam) dana od primitka ovoga Rješenja.
7. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo, dana 17.11.2011. godine pod brojem: 06-26-3-026-II/11 Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev), sukladno članku 27. Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon), gospodarskog subjekta „Centrotrans – Eurolines“ d.d. Sarajevo, Kurta Schorka 14, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: „Centrotrans-Eurolines“ ili Podnositelj zahtjeva), protiv Ministarstva obrazovanja i znanosti Vlade Županije Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), Općine Ilijaš, 126. Ilijaške brigade 6, 71380 Ilijaš, i Općine Vogošća, Jošanička 80, 71320 Vogošća, radi utvrđivanja zabranjenog sporazuma, u smislu članka 4. stavak (1) Zakona.

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan, u smislu članka 28. Zakona, te je zatražilo dopunu istog, u smislu članka 31. stavak (1) Zakona, aktom broj: 06-26-3-026-1-II/11 dana 22.11.2011. godine.

Podnositelj zahtjeva je podnio zahtjev za produljenje roka za dostavljanje tražene dokumentacije, podneskom broj: 06-26-3-026-2-II/11 dana 1.12.2011. godine, u smislu članka 31. stavak (2) Zakona. Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da je zahtjev opravdan i odobrilo dodatnih 15 dana za dostavljanje dokumentacije, aktom broj: 06-26-3-026-3-II/11 dana 1.12.2011. godine.

Podnositelj zahtjeva je dostavio traženu dokumentaciju, podneskom broj: 06-26-3-026-4-II/11 dana 13.12.2011. godine i podneskom broj: 06-26-3-026-5-II/11 dana 13.12.2011. godine, u kojima je navedeno da se Zahtjev odnosi na utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma, iz članka 4. stavak (1) točke b), c) i d) Zakona.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnositelju zahtjeva izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu članka 28. stavak (3) Zakona, aktom broj: 06-26-3-026-6-II/11 dana 20.12.2011. godine.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su gospodarski subjekt „Centrotrans-Eurolines“ d.d. Sarajevo, Kurta Schorka 14, 71000 Sarajevo, Ministarstvo obrazovanja i znanosti Vlade Županije Sarajevo,

Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo, Općina Ilijaš, 126. Ilijaške brigade 6, 71380 Ilijaš, i Općina Vogošća, Jošanička 80, 71320 Vogošća.

Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Županije Sarajevo («Službene novine Županije Sarajevo», broj 2/12) naziv Ministarstva obrazovanja i znanosti je promijenjen u naziv Ministarstvo za obrazovanje, znanost i mlade.

Gospodarski subjekt „Centrotrans-Eurolines“ je registriran na Općinskom sudu Sarajevo pod matičnim brojem: 65-01-0339 dana 10.1.1991. godine s pretežitim djelatnostima u pružanju usluga u međunarodnom, međugradskom, gradskom i prigradskom prijevozu putnika.

Ministarstvo je tijelo uprave (čije su nadležnosti utvrđene ustavom, zakonima i drugim propisima koji se odnose na nadležnosti Županije) na koje se sukladno članku 2. stavak (1) točka b) Zakona primjenjuju odredbe istoga, jer isto svojim djelovanjem može izravno ili neizravno utjecati na slobodnu konkurenciju na tržištu Bosne i Hercegovine.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je tijekom postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), u smislu članka 26. Zakona.

Također, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i odredbe članka 69. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju («Službene novine Kantona Sarajevo», br. 10/04, 21/06, 26/08 i 31/11), i odredbe članka 107. Zakona o srednjem obrazovanju («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 23/10), Zakona o cestovnom prijevozu u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», br. 28/06 i 2/10) i Zakona o javnim nabavkama («Službeni glasnik BiH», br. 49/04, 19/05, 52/05, 8/05, 8/06, 24/06, 70/06 i 60/10).

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Podnositelj zahtjeva u bitnom je naveo slijedeće činjenice kao razlog za podnošenje Zahtjeva:

- da je registriran na Općinskom sudu u Sarajevu pod matičnim brojem: 65-01-0339 dana 10.1.1991. godine, između ostaloga, za djelatnosti gradskog i prigradskog prijevoza putnika;
- da ima registrirane redove vožnje i pruža usluge linijskog javnog prijevoza putnika na području Općine Vogošća i Općine Ilijaš u Županiji Sarajevo;
- da su odredbe Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakona o srednjem obrazovanju obvezale Ministarstvo i Vladu Županije Sarajevo da osigura novčana sredstva za sufinanciranje troškova prijevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola;
- da su dana 19.1.2011. godine zaključeni Sporazumi o prijevozu učenika (u daljnjem tekstu: Sporazum) za 2011. godinu između Ministarstva i Općine Ilijaš i Općine Vogošća, kojima se Ministarstvo obvezalo da će u suradnji s gospodarskim subjektom Kantonalno javno komunalno poduzeće „GRAS“ d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu: KJKP „GRAS“) organizirati na teritoriju Općine Ilijaš i Općine Vogošća besplatan prijevoz za učenike /učenice osnovnih i srednjih škola koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju;
- da su navedeni Sporazumi zaključeni bez prethodno objavljenog javnog poziva za izbor najpovoljnijeg prijevoznika te nije omogućeno Podnositelju zahtjeva niti drugim prijevoznicima da ravnopravno učestvuju u postupku izbora prijevoznika za prijevoz

učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, i na taj način su spriječili, ograničili i narušili tržišnu konkurenciju na mjerodavnom tržištu;

- da navedeni Sporazumi predstavljaju nastavak nezakonitog favoriziranja gospodarskog subjekta KJKP „GRAS“ od nadležnih institucija Vlade Županije Sarajevo na štetu drugih gospodarskih subjekta, koji su registrirani za obavljanje iste djelatnosti što ima za posljedicu negativne rezultate njihovog poslovanja;
- da gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ kontinuirano krši Zakon o cestovnom prijevozu u Federaciji BiH jer nezakonito obavlja i javni linijski prijevoz putnika na 12 spornih linija u Županiji Sarajevo, među kojima su i linije u Općini Vogošća i Općini Ilijaš, što potvrđuju i dostavljene presude Županijskog suda u Sarajevu, rješenja Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Županijske uprave za inspeksijske poslove.

Na temelju navedenoga Podnositelj zahtjeva smatra da su Ministarstvo, Općina Ilijaš i Općina Vogošća zaključili zabranjene sporazume iz članka 4. stavak (1) točke b), c) i d) Zakona, te traži od Konkurencijskog vijeća donošenje odluke kojom će predmetne Sporazume proglasiti ništavim i sankcionirati takvo djelovanje.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da bez provođenja postupka nije moguće utvrditi postojanje povreda Zakona navedenih u Zahtjevu, te je u smislu članka 32. stavak (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj: 06-26-3-026-8-II/11 (u daljnjem tekstu: Zaključak), na 25. sjednici održanoj dana 22.12.2011. godine.

Sukladno članku 33. stavak (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zahtjev i Zaključak na očitovanje Općini Vogošća-aktom broj: 06-26-3-026-12-II/11 dana 23.12.2011. godine, Općini Ilijaš-aktom broj: 06-26-3-026-13-II/11 dana 23.12.2011. godine, Pravobranitelju Županije Sarajevo-aktom broj: 06-26-3-026-17-II/11 dana 22.12.2012. godine, Ministarstvu-aktom broj: 06-26-3-026-15-II/11 dana 22.12.2011. godine, i gospodarskom subjektu KJKP „GRAS“-aktom broj: 06-26-3-026-16-II/11 dana 22.12.2011. godine (koji nije dostavio očitovanje).

Općina Ilijaš je dostavila očitovanje, kao i traženu dokumentaciju, sukladno članku 33. stavak (3) Zakona, podneskom zaprimljenim pod brojem: 06-26-3-026-23-II/11 dana 10.1.2012. godine, kojim u potpunosti osporava utemeljenost Zahtjeva, navodeći sljedeće:

- da je zaključila Sporazum za 2011. godinu (i 2010. godinu) s Ministarstvom kao jamstvo za obezbjeđenje sredstava za nadoknadu troškova prijevoza učenika /učenica;
- da je bila prinuđena kršiti čl. 2. i 3. Sporazuma zbog nepokrivenosti područja mrežom javnog gradskog i prigradskog prijevoza, te je provela otvoreni postupak nadmetanja za dodjelu ugovora o nabavci usluga prijevoza učenika /učenica osnovnog i srednjeg obrazovanja s područja Općine Ilijaš, sukladno Zakonu o javnim nabavama, a da je nakon provedenog postupka predmetni ugovor dodijeljen najpovoljnijem ponuđaču gospodarskom subjektu „Centrotrans-Eurolines“ za 2011. godinu.

Općina Vogošća je dostavila očitovanje, kao i traženu dokumentaciju, sukladno članku 33. stavak (3) Zakona, podneskom zaprimljenim pod brojem: 06-26-3-026-24-II/11 i brojem: 06-26-3-026-25-II/11 dana 10.1.2012. godine, kojima u potpunosti osporava utemeljenost Zahtjeva, navodeći sljedeće:

- da je odredbama čl. 2. i 3. Sporazuma (broj: 11-14-474-4 od dana 12.1.2011. godine) regulirano da Ministarstvo u suradnji s gospodarskim subjektom KJKP „GRAS“ organizira subvencionirani prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola iz Općine Vogošća ali Općina Vogošća nije dala ovlaštenje Ministarstvu da izabere gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ za ovlaštenog prijevoznika niti je Ministarstvo takvu suglasnost

tražilo niti je mogla znati na temelju koje procedure je Ministarstvo izabralo gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ za prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola;

- da je radi navedenog bila prinuđena kršiti odredbe čl. 2. i 3. Sporazuma te je nakon provedene procedure javne nabave, sukladno Zakonu o javnim nabavama, zaključila ugovor (za 2011. godinu) o prijevozu učenika /učenica osnovnih i srednjih škola sa izabranim ponuđačem gospodarskim subjektom „Centrotrans-Eurolines“.

Ministarstvo, podneskom zaprimljenim dana 19.1.2012. godine pod brojem: 06-26-3-026-28-II/11, nije dostavilo očitovanje na Zaključak i Zahtjev, u smislu članka 33. stavak (3) Zakona, ali je dostavilo tražene podatke i dokumentaciju, navodeći:

- da je u 2011. godini zaključilo tipske sporazume: Sporazum o prijevozu učenika s Općinom Vogošća-broj: 02-38-117/11 dana 19.1.2011. godine, Sporazum o prijevozu učenika s Općinom Ilijaš-broj: 07-14-118/11 dana 19.1.2011. godine, Sporazum o prijevozu učenika s Općinom Ilidža-broj: 06-30/11 dana 17.1.2011. godine, Sporazum o prijevozu učenika s Općinom Novo Sarajevo-broj: 02-38-198/11 dana 31.1.2011. godine, Sporazum o prijevozu učenika s Općinom Stari Grad-broj: 01-05-4-137/11 dana 24.1.2011. godine, Sporazum o prijevozu učenika s Općinom Novi Grad-broj: 02-14-1608/11 dana 1.2.2011. godine, Sporazum o prijevozu učenika s Općinom Trnovo-broj: 02-05-116 dana 26.1.2011. godine i Sporazum o prijevozu učenika s Općinom Hadžići-broj: 02-38-9-1083/11 dana 18.1.2011. godine;
- da je također, u 2010. godini zaključilo tipske Sporazume o zajedničkoj suradnji (koji također reguliraju prijevoz učenika /učenica) sa svim općinama u Županiji Sarajevo (osim Općine Centar);
- da je odredbama Sporazuma utvrđeno da je prijevoz učenika /učenica osnovnih i prvih i drugih razreda srednjih škola besplatan i da isti financira Ministarstvo, a da za učenike /učenice trećih i četvrtih razreda srednjih škola Ministarstvo subvencionira dio troškova prijevoza;
- da je na temelju Sporazuma zaključenog s Općinom Vogošća u 2010. godini prevezeno 3.807, a u 2011. godini 4.002 učenika /učenica osnovnih škola, a da za učenike /učenice srednjih škola ne raspolažu podacima, a da je na temelju Sporazuma zaključenog s Općinom Ilijaš u 2010. godine prevezeno 6.680 učenika /učenica osnovnih škola i 5.505 učenika /učenica srednjih škola, a u 2011. godini 6.540 učenika /učenica osnovnih škola i 6.732 učenika /učenica srednjih škola.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo očitovanje Općine Ilijaš, aktom broj: 06-26-3-026-26-II/11 dana 11.1.2012. godine, očitovanje Općine Vogošća, aktom broj: 06-26-3-026-27-II/11 dana 12.1.2012. godine i dokumentaciju Ministarstva, aktom broj: 06-26-3-026-31-II/11 dana 24.1.2012. godine, na odgovor gospodarskom subjektu „Centrotrans-Eurolines“.

Gospodarski subjekt „Centrotrans-Eurolines“ je obavijestio Konkurencijsko vijeće, podneskom broj: 06-26-3-026-29-II/11 dana 19.1.2012. godine i podneskom brojem: 06-26-3-026-30-II/11 dana 24.1.2012. godine, da povlači Zahtjev koji se odnosi na Općinu Ilijaš i Općinu Vogošća, dok ostaje pri Zahtjevu koji se odnosi na Ministarstvo.

Konkurencijsko vijeće na temelju navedenoga je donijelo Zaključak o obustavljanju postupka protiv Općine Ilijaš i Općine Vogošća, u smislu članka 122. stavak (2) i članka 123. stavak (1) Zakona o upravnom postupku, na 27. sjednici održanoj dana 8.2.2012. godine broj: 06-26-3-026-37-II/11.

Sukladno članku 44. stavak (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak o obustavljanju postupka Ministarstvu aktom broj: 06-26-3-026-39-II/11 dana 8.2.2012. godine,

gospodarskom subjektu „Centrotrans-Eurolines“-aktom broj: 06-26-3-026-45-II/11 dana 16.2.2012. godine, Općini Vogošća-aktom broj: 06-26-3-026-41-II/11 dana 8.2.2012. godine, Općini Ilijaš-aktom broj: 06-26-3-026-40-II/11 dana 8.2.2012. godine, kao i na objavu u službena glasila/novine («Službeni glasnik BiH», broj 13/12 od dana 20.2.2012. godine).

4. Analiza mjerodavnog tržišta

Sukladno članku 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta mjerodavno tržište se određuje kao tržište određenih usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti gospodarskih subjekta na određenom zemljopisnom području.

Mjerodavno tržište usluga obuhvata sve usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu posebno njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Mjerodavno zemljopisno tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojoj gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Mjerodavno tržište usluga predmetnog postupka je pružanje usluga na tržištu subvencioniranog prijevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola na teritoriju Županije Sarajevo.

Mjerodavno zemljopisno tržište predmetnog postupka je Županija Sarajevo, budući da predmetni Sporazumi reguliraju subvencionirani prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u općinama Županije Sarajevo.

Slijedom navedenoga, mjerodavno tržište predmetnog postupka je pružanje usluga na tržištu subvencioniranog prijevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u općinama Županije Sarajevo.

5. Usmena rasprava

Budući da se radi o postupku stranaka sa suprotnim interesima Konkurencijsko vijeće, sukladno članku 39. Zakona, je zakazalo usmenu raspravu, dana 13.3.2012. godine.

Na usmenoj raspravi održanoj u prostoru Konkurencijskog vijeća gospodarski subjekt „Centrotrans-Eurolines“ je zastupala g-đa Azra Šehbajraktarević, a Ministarstvo g-din Goran Hašimbegović. Predstavnica gospodarskog subjekta „Centrotrans-Eurolines“ se izjasnila da ostaju kod dosadašnjih iskaza, dok je predstavnik Ministarstva u bitnome naveo (Zapisnik broj: 06-26-3-026-51-II/11):

- da je Ministarstvo, na temelju članka 69. stavak (4) Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i članka 107. Zakona o srednjem obrazovanju, priprenilo i zaključilo u 2011. godini tipske Sporazume sa svim općinama u Županiji Sarajevo (izuzev Općine Centar);
- da odredbe Sporazuma omogućavaju općinama u Županiji Sarajevo da putem javnog poziva odaberu prijevoznika za prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola od mjesta stanovanja do škole i nazad, i na temelju kojih su Općina Vogošća i Općina Ilijaš potpisale ugovor za prijevoz učenika /učenica s gospodarskim subjektom „Centrotrans-Eurolines“;
- da je Ministarstvo prilikom odabira prijevoznika imalo za cilj osigurati bezbjedan prijevoz učenika /učenica, te uskladiti prijevoz s početkom i završetkom nastave u

školama, te da je odredbama čl. 4., 5. i 6. Sporazuma za 2011. godinu propisano da općine u suradnji s osnovnim i srednjim školama organiziraju prijevoz učenika /učenica, zaključuju i dostavljaju Ministarstvu zaključene ugovore o prijevozu i mjesečne račune na plaćanje za obavljani prijevoz učenika /učenica;

- da Sporazumi nemaju za cilj narušavanje tržišne konkurencije jer su urađeni na temelju odredbi Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakona o srednjem obrazovanju.

Ministarstvo je sukladno zaključku s usmene rasprave, u ostavljenom roku, dostavilo Konkurencijskom vijeću dodatni komentar na Zahtjev, podneskom broj: 06-26-3-026-62-II/11 dana 21.3.2012. godine, u kome je ponovilo iznesene stavove s usmene rasprave i istaknulo da sporne odredbe čl. 2. i 3. Sporazuma koje se odnose na gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ nisu proizvele štetne posljedice po druge prijevoznike, ali da je ipak izmijenilo sporne odredbe čl. 2. i 3. Sporazuma za 2012. godinu zaključenih s Općinom Vogošća i Općinom Ilijaš.

Također, Ministarstvo je dostavilo, podneskom broj: 06-26-3-026-62-II/11 dana 21.3.2012. godine, ukupne iznose isplaćenih subvencija, za prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, po općinama Županije Sarajevo navodeći, da je sukladno predmetnim Sporazumima, za 2010. godinu isplaćeno ukupno 3.440.000,00 KM (gospodarskom subjektu KJKP „GRAS“ 2.927.299,45 KM ili 85,1%, a ostalim gospodarskim subjektima 512.700,55 KM), a da je za 2011. godinu isplaćeno ukupno 4.349.048,71 KM (gospodarskom subjektu KJKP „GRAS“ 3.706.413,30 KM ili 85,2%, a ostalim gospodarskim subjektima 642.635,41KM).

6. Prikupljanje podataka od trećih osoba

U toku postupka radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica, u smislu članka 35. stavak (1) točke a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela /institucija koje nisu stranke u postupku.

Slijedom navedenoga Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke i dokumentaciju u svezi ovlaštenih prijevoznika u Županiji Sarajevo i redova vožnje od Ministarstva saobraćaja Vlade Županije Sarajevo, aktom broj: 06-26-3-026-18-II/11 dana 22.12.2011. godine i aktom broj: 06-26-3-026-32-II/11 dana 26.1.2012. godine, koje je isti dostavio podneskom brojem: 06-26-3-026-21-II/11 dana 5.1.2012. godine i podneskom broj: 06-26-3-026-36-II/11 dana 6.2.2012. godine.

Također, Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke i dokumentaciju o provođenju predmetnog Sporazuma od Općine Trnovo-akt broj: 06-26-3-026-52-II/11 dana 13.3.2012. godine, Općine Novo Sarajevo-akt broj: 06-26-3-026-53-II/11 dana 13.3.2012. godine, Općine Novi Grad-akt broj: 06-26-3-026-54-II/11 dana 13.3.2012. godine, Općine Stari Grad-akt broj: 06-26-3-026-55-II/11 dana 13.3.2012. godine, Općine Ilidža-akt broj: 06-26-3-026-56-II/11 dana 13.3.2012. godine i Općine Hadžići-akt broj: 06-26-3-026-57-II/11 dana 13.3.2012. godine.

Konkurencijskom vijeću su dostavile dokumentaciju Općina Hadžići-podnesak broj: 06-26-3-026-59-II/11 dana 21.3.2012. godine, Općina Novi Grad-podnesak broj: 06-26-3-026-60-II/11 dana 21.3.2012. godine, Općina Ilidža-podnesak broj: 06-26-3-026-61-II/11 dana 21.3.2012. godine, Općina Novo Sarajevo-podnesak broj: 06-26-3-026-63-II/11 dana 22.3.2012. godine, Općina Stari Grad-podnesak broj: 06-26-3-026-64-II/11 dana 23.3.2012. godine, Općina Trnovo-podnesak broj: 06-26-3-026-65-II/11 dana 30.3.2012. godine.

7. Ocjena dokaza

Nakon sagledavanja mjerodavnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od stranaka u postupku, kao i podataka i dokumentacije mjerodavnih institucija, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo sljedeće:

- da je člankom 69. stavak 1. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju utvrđeno da «Utemeljitelj osnovne škole kao javne ustanove u suradnji s općinom na čijem području se nalazi osnovna škola osigurava učenicima /učenicama koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju besplatan prijevoz do te škole»;
- da je člankom 107. Zakona o srednjem obrazovanju utvrđeno da «Županija u suradnji sa gradom, općinama i drugim zainteresiranim subjektima, obezbjeđuje sredstva za sufinanciranje troškova prijevoza redovnih učenika /učenica srednjih škola, kao javnih ustanova, koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju»;
- da je Ministarstvo na temelju navedenih odredbi zakona zaključilo tipske Sporazume za 2011. godinu, kao i tipske Sporazume o zajedničkoj suradnji za 2010. godinu (kojima je također reguliran prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola) sa svim općinama u Županiji Sarajevo (osim Općine Centar);
- da Ministarstvo sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju odredbama tipskih Sporazuma, i to:
 - člankom 2. utvrđeno je da će Ministarstvo u suradnji s gospodarskim subjektom KJKP „GRAS“ i osnovnim školama s teritorija općina Županije Sarajevo organizirati besplatan prijevoz učenika /učenica osnovnih škola koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju;
 - člankom 3. utvrđeno je da Ministarstvo u suradnji sa gospodarskim subjektom KJKP „GRAS“ organizira besplatan i subvencioniran prijevoz učenika /učenica srednjih škola koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju;
 - člankom 4. utvrđeno je da na relacijama koje nisu pokrivena mrežom javnog gradskog i prigradskog prijevoza gospodarskog subjekta KJKP „GRAS“, svaka općina u Županiji Sarajevo će u suradnji s osnovnim i srednjim školama organizirati prijevoz učenika /učenica čiji će red vožnje biti sukladan sa potrebama odlaska i povratka učenika /učenica u /iz škole.
- da nisu točni navodi Ministarstva (izneseni na usmenoj raspravi) da su odredbe čl. 2. i 3. Sporazuma omogućile svim općinama Županije Sarajevo da putem javnog poziva odaberu prijevoznika učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, budući da navedene odredbe isključuju takvu mogućnost jer izravno određuju gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ kao jedinog prijevoznika za tu namjenu;
- da općine u Županiji Sarajevo nisu konsultirane niti su dale ovlaštenje Ministarstvu da odredi gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ za ovlaštenog prijevoznika učenika /učenica, i da nisu mogle znati na temelju koje procedure je Ministarstvo izabralo gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ za prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola;
- da su pored gospodarskog subjekta KJKP „GRAS“ za pružanje usluga prijevoza putnika u Županiji Sarajevo registrirani i gospodarski subjekt „Centrotrans–Eurolines“, gospodarski subjekt Vildan Tours d.o.o. Sarajevo, gospodarski subjekt Rave Company d.o.o. Sarajevo, gospodarski subjekt Hukić–Tours d.o.o. Sarajevo itd, te isti imaju pravo ravnopravnog

sudjelovanja u postupku izbora najpovoljnijeg prijevoznika učenika /učenica osnovnih i srednjih škola;

- da je Ministarstvo, na temelju Sporazuma, od ukupnog iznosa isplaćenih subvencija za prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola (za 2010. godinu i 2011. godinu), isplatilo 85,0% do 100,0% gospodarskom subjektu KJKP „GRAS“ (različito po općinama) dok je ostalim registriranim prijevoznicima u Županiji Sarajevo isplatilo 0% do 15,0% (različito po općinama) subvencija;
- da isplata subvencija za prijevoz učenika /učenica ostalim registriranim prijevoznicima u Županiji Sarajevo ne bi bilo (za 2010. godinu i 2011. godinu) da neke općine nisu djelimično kršile navedene odredbe Sporazuma, te zaključile ugovore za prijevoz učenika /učenika (nakon provedene procedure sukladno Zakonu o javnim nabavkama) s ostalim prijevoznicima.

Člankom 4. stavak (1) Zakona je utvrđeno da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja i prešutni dogovori gospodarskih subjekta, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekta (članak 2. stavak (1) točka b) Zakona u gospodarske subjekte uključuje i organe državne uprave i lokalne samouprave, koji u navedenim aktivnostima /aktima izravno ili neizravno sudjeluju ili utječu na tržište) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na tržištu.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je Županija Sarajevo utemeljitelj škola, a da je obveza Ministarstva sukladna odredbama Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakona o srednjem obrazovanju, kao *lex specialis* (u odnosu na ostale propise), osiguranje finansijskih sredstava za subvencioniranje (i besplatan) prijevoz učenika /učenica u općinama Županije Sarajeva, a da svaka općina treba osigurati i organizirati siguran prijevoz učenika /učenica izborom najpovoljnijeg prijevoznika za prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, sukladno proceduri Zakona o javnim nabavama, a ne da Ministarstvo administrativnom odlukom određuje općinama prijevoznika (gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ i obvezu zaključivanja ugovora s istim), kao što je urađeno u navedenim odredbama predmetnih Sporazuma.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je Ministarstvo odredbama čl. 2. i 3. Sporazuma odredilo gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ kao jedinog prijevoznika učenika /učenica osnovnih i srednjih škola (iako je u Županiji Sarajevo registriran veći broj gospodarskih subjekta za prijevoz putnika) bez prethodno provedenog postupka (sukladno Zakonu o javnim nabavama), te je na taj način stavilo u nepovoljan položaj ostale registrirane gospodarske subjekte (prijevoznike) /potencijalne konkurente da ravnopravno sudjeluju u postupku izbora najpovoljnijeg prijevoznika za prijevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u općinama Županije Sarajevo.

Konkurencijsko vijeće je također utvrdilo da je Ministarstvo odredbom članka 4. Sporazuma ograničilo pristup mjerodavnom tržištu ostalim registriranim gospodarskim subjektima koji pružaju usluge prijevoza putnika, a koji ne održavaju redovit gradski i prigradski prijevoz putnika u Županiji Sarajevo, odnosno pravo da ravnopravno sudjeluju u postupku izbora najpovoljnijeg prijevoznika učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, budući da se prijevoz učenika /učenica smatra sezonskim (povremenim /izvanrednim) prijevozom koji se obavlja u pravilu radnim danima po utvrđenoj satnici (u ovisnosti od vremena početka nastave i broja smjena u školama) isključivo za vrijeme trajanja školske godine, te se isti ne može vezati za «redoviti gradski i prigradski prijevoz».

Na temelju navedenoga Konkurencijsko vijeće je neosporno utvrdilo da je Ministarstvo odredbama čl. 2., 3. i 4. Sporazuma za 2011. godinu (kao i Sporazuma o poslovnoj suradnji za

2010. godinu) kontinuirano favoriziralo gospodarski subjekt KJKP „GRAS“ u smislu da bude jedini gospodarski subjekt koji pruža usluge prijevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u Županiji Sarajevo, i da takvim postupanjem dovodi u nepovoljan položaj ostale registrirane gospodarske subjekte koji također pružaju usluge prijevoza putnika u Županiji Sarajevo, odnosno da je navedenim odredbama (administrativnim mjerama) izravno utjecalo na tržište što je za cilj i posljedicu imalo sprječavanje, ograničavanje i narušavanje slobodne konkurencije, u smislu članka 4. stavak (1) točka b) Zakona (ograničavanje i kontrolu tržišta i tehničkog razvitka).

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama 1.i 2. izreke ovoga Rješenja.

Ministarstvo je tokom postupka dostavilo Konkurencijskom vijeću Sporazume zaključene s Općinom Ilijaš i Općinom Vogošća (za 2012. godinu) navodeći da je izmijenilo sporne odredbe. Konkurencijsko vijeće je analiziralo dostavljene izmjene odredbi čl. 2. i 3. Sporazuma koje glase „...prijevoznik koji održava redoviti gradski i prigradski prijevoz...“, te utvrdilo da iste nisu u potpunosti sukladne s ovim Rješenjem, jer i dalje ostaju ograničenja (za udjel u postupku izbora najpovoljnijeg prijevoznika) za prijevoznike koji ne održavaju redovit gradski i prigradski prijevoz putnika.

Ministarstvo je obvezno izmijeniti odredbe svih postojećih Sporazuma za 2012. godinu zaključenih s svim općinama Županije Sarajevo i iste dostaviti Konkurencijskom vijeću.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 3. izreke ovoga Rješenja.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da Podnositelj zahtjeva tijekom postupka, u smislu članka 36. stavak (1) Zakona, nije dokazao kršenje članka 4. stavak (1) točke c) i d) Zakona, koje je naveo u Zahtjevu.

Na temelju navedenoga Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoje odredbe u Sporazumu koje imaju za cilj i posljedicu sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišne konkurencije, u smislu Zakona-članka 4. stavak (1) točka:

- c) podjele tržišta ili izvora snabdjevanja;
- d) primjene različitih uvjeta za identične transakcije sa drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 5. izreke ovoga Rješenja.

8. Novčana kazna

U smislu članka 48. stavak (1) točka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se gospodarski subjekt ako zaključi zabranjeni sporazum na način propisan odredbama članka 4. Zakona.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je Ministarstvo prekršilo odredbe članka 4. stavak (1) točka b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u smislu članka 48. stavak (1) točka a) Zakona izreklo Ministarstvu novčanu kaznu u iznosu od 26.000,00 (dvadesetšeststisuća) KM što predstavlja 0,0113% od ukupnog proračuna (koji iznosi 229.633.245,00 KM za 2010. godinu) Ministarstva.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja novčane kazne kao olakšavajuću okolnost uzelo u obzir da je Ministarstvo u odredbama tipskih Sporazuma zaključenih za 2012. godinu izmijenilo neke sporne odredbe predmetnih Sporazuma iz 2011. godine, što je omogućilo djelimično uspostavljanje slobodne tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje zbog kršenja Zakona, već da upozori Ministarstvo na obvezu poštivanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu članka 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 4. izreke ovoga Rješenja.

9. Troškovi postupka

Člankom 105. stavak (1.) Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a člankom 105. stavak (2.) istog Zakona je propisano da kada u postupku sudjeluju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Podnositelj zahtjeva je podneskom broj: 06-26-3-026-58-II/11 dana 13.3.2012. godine, dostavio zahtjev za naknadu troškova postupka u iznosu od 1.000,00 KM za plaćenu administrativnu pristojbu za podnošenje Zahtjeva.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da gospodarski subjekt „Centrotrans – Eurolines“ ima pravo na naknadu troškova postupka u iznosu od 1.000,00 KM, odnosno na iznos uplaćene administrativne pristojbe, sukladno članku 2. Tarifni broj 106. stavak (1) točka f) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», br. 30/06 i 18/11).

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 6. izreke ovoga Rješenja

10. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dopušten priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednik

Ibrica Lakišić